تیۆری (هونەر لە پێناوی هونەر) وە ڕەنگدانەوەی لە سەر خەباتی سیاسی پڕۆلیتاریا!.. بزاڤی مارکسیستی کرێکاران

قوتابخانەی فیکری (هونەر لە پێناو هونەردا) پەیوەندیەکی ڕاستەوخۆی هەیە بە بیروباوەڕی
(بەناسی) یەوە .
بیروباوەڕی بەناسی کە لە ناوی شاخەکی یۆنانییەوە وەرگیراوە لەسەدەی نۆزدەهەمدا سەری هەلداوە .
وە ئەم قوتابخانە فیکرییە (هونەر وێژە) لە هەر جۆرە کارکردێکی سیاسی و فیکری و ئاینی و فەلسەفی دا ئەمان□□ت و دائەبڕێت و وەپێیان وایە کە ئەدەب و هونەر پێویستە و ئەبێ هەر بۆ خۆی بژی و جوانی خۆی بۆ خۆی بێت خۆی تێکەڵ بە ناکۆکییە سیاسییەکان و فەلسەفییەکان و ئاینییەکانی ناو کۆمەڵگا نەکات .
یەکەمین کەسێک کە زاراوەی (هونەر لە پێناوی هونەردایە) ڤیکتۆر هۆگۆ بوو کە لە ساڵی ١٨٢٩ لە گەرمەی ووتووێژێکدا لە گەڵ ڤۆڵتێردا بەدەستی هێنا وە گەڵاڵەی کرد .
وە دواتریش لایەنگرانی بۆ پەیدا بوو وەک ؛
شاڕڵ بودلێر 1821-1867
لوکانت دیلیل 1804
تیوفیل گوتیە 1811-1872
مالا رامێ 1898
شیلی شاعیر 1822
ورد زورث 1850
وە سەرانی ئەم قوتابخانەیە پێیان وابوو کە (ئەدەب و هونەر) لە هەموو بەرژەوەندییەکانی تر ڕزگار ئەکەن و بەڕەهەندی ئەیهێڵنەوە .
قوتابخانەی فیکری (هونەر لە پێناوی هونەردا) پەیوەندیەکی دانەبڕاوی هەیە لەگەڵ قوتابخانەی
(ڕۆمانسیەت) کە زیاتر پشت بەهەست و نەستی کەسایەتی مرۆڤەکان وەک(تاکە کەس) ئەبەستێت ، وە بریتییە لە هەوڵێک بۆ جوانکاری لە (هونەر و ئەدەبدا) .
یەکێک لە بنەما سەرەکییەکانی سەرهەڵدانی ئەم قوتابخانە فیکرییە

ئەوەبوو (هونەر و ئەدەب) پێویستە ڕۆڵی باشترکردنی ڕەوشتی تاکە کەسەکان ببینێت ، وەک ناوەرۆکی پڕۆسەی پەروەردەو فێرکردن .
هەروەک ز□ر□ب□ی قوتابخانە فیکریەکانی تر ئەم قوتابخانەیەش لەسەرەتاوە لە ئەوروپا سەریان هەڵداوە بە تایبەت لە فەڕەنسا کە دواتر بەرەو ووڵاتەکانی تر ڕۆیشت و بڵاوبۆوە، وەک ئەڵمانیا و ئیتاڵیا و دواتر ئەمریکاو ووڵاتانی تری جیهانیش .
شۆڕشی پیشەسازی سەرچاوەی سەرەکی ئەم قوتابخانەیە بوو کە لەو سەردەمانەدا ه□و□□ی جیاکردنەوەی ئاین لە دەوڵەت ئەدرا بۆ بەربەرەکانێی هەوڵەکانی کڵێساکان .
هەروەها (Structuralism – البنيوية) وە بە زمانی فارسی بە واتای (ساختارگرایی) دێت ،
بریتین لە زادەی ئەم قوتابخانەیە فیکریە کە لە ئەوروپای نوێدا سەری هەڵدا .
خەسڵەتی سەرەکی ئەم قوتابخانەیە پێ داگرتنە لەسەر جوانی نووسین ، داڕشتن ، دەقەکان ، بە شێوەیەک کە کار لە دڵ و دەروونی مرۆڤەکان بکات ، وە ئەوان بەرەو ڕەوشتێکی جوانتر بەرێت ، وە لە کۆتاییدا هیچ پەیوەندیەکیان بە جیهانی دەرەوەی خۆیەوە وەک سیاسەت و فەلسەفەو بۆچوونەکانی تر ەوە نەبێت.
ستاتیکای جوانی هونەر و ئەدەب شتێکی دابڕاوو جودایە لە دنیای دەروەی خۆی و لە چوارچێوەیەکی داخراوی خودی جوانی ئەدەب و هونەردا ئەهێڵێتەوە .
بەکارهێنانی میتۆدی ئەم قوتابخانەیە لە جیهانی سیاسەتدا ، بەو شێوەیە ڕەنگ ئەداتەوە و بەرجەستە ئەبێتەوە کە دەست ناب□ات بۆڕوخاندنی د□س□□□اتی سیاسی و تەنها لە چوارچێوەی قەیران و ئەزمەکانی ئەم نیزامەدا ئەخولێتەوەو سەدان ڕۆشەنبیرو نووسەری ووردو بۆرژوازی لە چوارچێوەی ئەم بازنەیەدا خۆیان گونجاندووە.
«ڕەهەندیەکان» لە کوردستان نمایەندی ئەم قوتانخانەیەن ، وە لە ڕێگەی مێدیاکان و پەیج و بڵاوکراوەکانی خۆیانەوە نمایەندەی بۆرژوازی ل□ب□□□ ئ□کەن ، وە سەرچاوەی هەموو کێشە ک□م□□□ایەتی و ئابووری و سیاسیەکانی کۆمەڵگا بۆ (ناعەقڵانیەتی) د□س□□□اتداران وە بۆ تێنەگەیشتنی ئەوان لە داب و نەرێت و پڕەنسیپی ئەخلاقی وە تێنەگەیشتن لە خودی بایەخی ل□ب□□□یزم و پڕەنسیپەکانی ، هەروەها هۆی تەواوی کێشەکانی کۆمەڵگا ئەگێڕنەوە بەتەنها بۆ کارکردو ڕۆڵی ئایینەکان .

ڕەنگدانەوەی لەسەر خەباتی سیاسی پڕۆلیتاریا دا ؛
سیاسەتی (ڕیفۆرمیستی) چەپی بۆرژوازیش خۆی لەخۆیدا جۆرێکە لە

شۆڕبوونەوە بۆ ناو مانەوە لە چوارچێوەی سیستەمی سەرمایەداری و دەست نەبردن بۆ ڕێکخستنی جەماوەری پڕۆلیتاریاو خەڵکانی کرێکار و چەوساوە لە پێناو ڕوخاندنی دەسەڵاتداریەتی بۆرژوازی لە ناوچەیەکدا یان لە ووڵاتی□کدا .

هەروەها دەست نەبردن بۆ کۆتایی هێنان بە (خاوەنداریەتی تایبەتی) وە هێشتنەوەی ئەو خەباتە لە چوارچێوەی کۆمەڵێک ڕیفۆرمی سیاسی و پیشەیی بۆ جەماوەری ستەمدیدە ، خۆی لە خۆیدا سیاسەتێکە تەنها بۆ هەڵسان بە چالاکی سیاسیەکان ، بەڵام ئامانجی ئەمچالاکیە سیاسیانە بە کوێ ئەگات زۆر گرنگ نیەو پەیوەندی بە جیهانی□کی دەرەکی و کارکردێکی ترەوە نیە ، وە پیادەکردنی فەلسەفەی سۆسیال دیمۆکراتیانەی؛

(چالاکی هەموو شتێکەو ، ئامانجیش هیچ نیە !) خودی ئیدوارد بڕنشتاین ئەم زاراوەیەی داهێنا و ئەو یش لە بەرامبەر دژایەتی ڕوحیەتی شۆڕشگێڕانەی مارکس و ئەنجلز کە پێیان لە سەر ئامانجی خەباتی پڕۆلیتاریا دائەگرت کە بریتی بوو لە

(دیکتاتۆریەتی پڕۆلیتاریا) واتە بەرینترین و فراوانترین دەسەڵاتی دیمۆکراتیانەی پڕۆلیتاریا و شوراکانیان ئەگرێتەوە .

ڕەنگدانەوەی فیکری (ڕەهەندیەکان) لە سیاسەتدا و دژایەتی ڕێکخستنی سیاسی و حیزبی لەلایەن ڕەهەندیەکانەوە ، وە دوواتر دژایەتی مارکسیەت ، تەیفێکی تری لە چەپی ڕۆشەنبیر هێناوەتە کایەوە کە ئەیانەوێت توافقێک یاخود ت□گونجاندنێک پێکبهێنن لە نێوان(ڕەهەندیەکان) وە لە نێوان (سۆسیال دیمۆکراتەکان) وە لە کۆتاییدا گرنگ ئەوەیە کە سیاسەت لە پێناوی سیاسەتدا شرۆڤە بکرێت وە لە ڕێکخستنی سیاسی پڕۆلیتاریا بەدوور ڕابگیرێت وە ئەڵەتەرناتیڤێکی سیاسی لە دەرەوەی ئاڵتەرناتیڤی مارکسی و ڕێکخستنی پڕۆلیتاریا بەرجەستە بکاتەوە .

بۆ توێژە ووردە بۆرژوازیەکان ئەمە گونجاوترین و ئاسانترین ئاڵتەرناتیڤە کە دەست نابات بۆ ڕێکخستنی پڕۆلیتاریا لە پێناوهەڵپێچانی دەسەڵاتی بۆرژوازی و کۆتایی هێنان بە خاوەنداتیەتی تایبەتی ، وە خۆ خەریکردن بە کارێک کە تەنها لە چوارچێوەی چالاکی مەدەنی یان جەماوەریدا ئەهێڵێتەوە ، کە هیچ جۆرە مەترسیەکی گەورەی نیە بۆ سەر دەسەڵاتداریەتی سیاسی خودی بۆرژواکان ، لەلایەکی تریشەوە هەوڵێکە بۆ خۆڵ کردنە چاوی پڕۆلیتاریا کە بەم جۆرە پێویستە خەبات بچێتە پێشەوە وە لە چاورچێوەی هزرو فیکری

(هونەر لە پێناو هونەردا) بمێننەوەو ، بە واتایەکی تر (سیاسەت لە پێناوی سیاسەت و چالاکدایە، ئامانجیش هەر ئەوەیە!) نەک لە

پێناو دەسەڵاتداریەتی پڕۆلیتاریادایە …

بزاڤی مارکسیستی کرێکاران